

CULTURA POPORULUI

„LUMINEAZĂ-TE ȘI VEI FI; VOEȘTE ȘI VEI PUTEA”.

C. A. ROSETTI

Director:
GENERALUL NICOLAE PETALA

REDACȚIA, B-dul Elisabeta, 36

BUCUREȘTI, 30 OCTOMBRIE 1927

ADMINISTR., B-dul Elisabeta, 36

ANUL VII, Nr. 209
Apare în fiecare Duminică

Albanezii au închis școlile românești

Încă o veste tristă, dela români din afară de hotare:

După închiderea bisericilor și școlilor în Iugoslavia, guvernul albanez a găsit de cuvință, la rândul său, să închidă liceul român din Corița și puștină mai în urmă, și școlile primare românești.

Până mai ieri, albanezii au putut pe unșeri lor jugul turcesc, împărțindu-și grijele și suferințele cu cei 250.000 de români; iar astăzi cea din urmă grijă a lor — care ne surprinde dureros — este să procedeze atât de brutal la de-naționalizarea foștilor lor frați de suferință.

Niciodată n'am fi crezut, că guvernul albanez va putea lua o atare măsură, pe cât de notorie-meiață, din punct de vedere al obligației de reciprocitate pe care o are față de noi, tot pe atât opusă sentimentului de recunoștință ce se cuvine să ni-l păstreze.

Acum 50 de ani, când sub dominația turcescă s'a înființat în cuprinsul pământului albanez, în-tăia școală românească, în care s'au luminat luptătorii cei mai aprigi ai independenței Albaniei, nu există nici o școală albaneză, în-tăia școală, în care s'a predat limba albaneză, a luat ființă a-cum două decenii, în București, cu sprijinul guvernului român.

În clipe grele, singură România i-a susținut pe albanezi în truda pentru câștigarea independenței lor.

În todeauna românul s'a înfrățit, cu adevărat, cu cei aflați în suferință, sprijinind acțiunile vrednice de laudă, veșnic nădăruind în puterea de mântuire a zilelor viitoare.

Veacuri întregi mâna de români din Albania a plâns pe jertfelnicul asupriilor, împreună cu poporul albanez, atât sub jugul nemilos al turcilor, cât și sub al grecilor.

Și oare aceasta, de acum, să fie bucuria ce-ai rezervat o albanezii, românilor, după împlinirea vîșșului lor de independență? Bucuria izbăvirii finale, să le fi înțuneat într'atîta dreapta judecată, în cât, în loc de prietenie și de recunoștință, țin să facă parte înstrăinaților noștri frați, de o suferință și mai grea, — chiar decât cea îndurată sub turci și sub greci, — desnaționalizându-i?

Sunt azi în părțile Ardealului români cari își vorbesc cu mîndrie despre originea lor străveche; însă, cu multă durere în suflet,

căci nu și-o pot mărturisii în limba strămoșilor.

Oare același lucru să-l fi rezervat și urmașilor de mîine ai foștilor lor frați de suferință?

Inclinăm să credem, că măsură aceasta, pe cât de pripită, pe atât de brutală, nu va rămâne definitivă și vom fi fericiți, dacă ni se va da prilejul să constatăm că, de și ea e desbătută în parlamentul albanez, e totuși pusă la cale de către acei cari se socotesc nu numai dușmani ai românilor, ci și ai Albaniei chiar, căci nu ne putem încă hotărî să atribuim albanezilor cinstiți, de eri și de azi, voința de a prigoni toamă pe frații aceluia cari, în todeauna, i-au sprijinit.

Guvernul român a intervenit pentru menținerea regimului de mai înainte al școlilor din Albania. Sperăm că guvernul albanez nu va pregeta să-i dea seama, cu un ceas mai de vreme, de greșala de neertat pe care a săvârșit-o, închizând școlile românești, sau prejudiciind bunului mers al acelor școli.

Nu cerem o favoare pentru frații noștri înstrăinați, din acele părți, ci aceleași drepturi, pe care noi le acordăm, ca tuturor minorităților etnice, și mai ales albanezilor. Nu cerem, cu alte cuvinte, de cât sfințirea vechilor legături de bună prietenie și de bună înțelegere ce durează de veacuri, între albanezi și români.

„CULTURA POPORULUI”
P. S. Un comunicat al Legației albaneze din București, apărut în cotidianul bucureșten, după punerea sub tipar a ziarului nostru, tăgăduiește exactitatea faptelor despre cari vorbim în acest articol, adăugând că, dimpotrivă Statul albanez întrefine cu toată buna voință școlile românești din Albania, cheltuind pentru ele, un milion de lei anual.

Nu contestăm exactitatea acestei afirmații a Legației respective și dorim din tot sufletul, ca ea să corespundă adevărului. Dar, în cercurile noastre oficiale, cari au și intervenit pentru lămurirea faptelor și pentru punerea lor în concordanță cu dreptatea cuvenită, încă nu s'a primit până acum nici un răspuns mulțumitor. Și această împrejurare face ca afirmațiile liniștitoare ale Legației albaneze să nu inspire nici o încredere.

Noi, sperăm totuși, că până în cele din urmă dreptatea noastră va izbândi.

Cu toții pentru Basarabia!

Către colegii cu care pornesc la drum.

Oboasle de neamărate drumuri — făcete în călătoria unui drept, pe care o umilă diplomă de învățări ar trebui să îți dea, fără prea multă bătaie de cap și neoboriri la mlaestri și revizorii — stau acum și astăzi cu gândul departe... tocmai spre Chișinău, pe ale cărui meleaguri, imi voi jertfi primul an al vieții mele de dascăl.

Așa cum rîndul este dispoziție minime, născute din frumoase epoci petrițice și din iubire de neam, vom porni cu toții, cei trimiși în această parte a țării, să propovăduim cuvântul apostolic și să ne partăim pentru prima oară totagul, acolo unde sovietismul rusesc de pe tremuri și apoi răstăcirea bolșevică, au fînt să îngroape constituția națională a unei haine părți din românișme.

Vom porni, aparent, nesimțitori la plîngerile de deasădele ale bătrînilor noștri părinți. Vom porni și vom lăsa să înțelenească mînișor, moștenit de la părinți, de ați munci și pătră. Și ne vom duce, la chemarea datoriilor, să luminăm pe frații basarabeni și să gustăm cu acest prilej, din frugal terrior crăncene, de pe meleagurile lor. Vom găsi sau nu vom găsi școlă? Va trebui oricum să ne spunem cuvîntul și să ținem ca a-postolică abnegație, purtînd pavăza răbdării. În strălucite albastre ale nădejdi, stau toate înlocuirile și mulțumirile, pe cari mult cîntăta noastră carteră trebuie să ni le aducă.

Suntăți tînari, iubii colegi. Nu aveți experiența înțeleasă și pe a vieții și dar aveți marea mișcare de soli ai pășunilor. Voi mergeți cu toată inima, cum ni-l dat nouă să muncim și cum

bunul noștri părinți sufletesti ne-au învățat. Va trebui să vă resemnați în multe împrejurări grele; dar și să nu uitați că și alții au datorii să se gîndească la voi și la nevoile voastre. Voi fi departe de căminurile voastre și voi fi străin. Nu veți avea nimic al vostru și nu veți putea cere nimic nimănui. Fiecare dintr-o voi fi va trebui să își găsească hrana și, poate, din economii — cu toate că salariul, cu noua sporire, nu va trece de 2970 lei lunar — voi fi îndemnați să lăsați să trimități și fraților orfanii, al căror unio aprinț sînteți voi. Poate veți socoti, că trebuie să puneți și ceva de o parte. Poate și. Și nu-l o nimă-nul orlat să-i sînt datoria.

Porăim pe ogorul pășunilor al mîrilor noștri tovarăși. Și toată inima ni-l datorii ce trebuie împlinită. Tara ne chiamă, prin vocea marelui om, cari ministrul de azi al școalelor, să contribuim cu micul și totuși marele nostru ajutor, la împlinirea unei nălate cerințe culturale. Și pornim, să fim conștienți că părintele nostru, în cultul dănos al lui a b c, va face la vreme, dreapta socoteală a nevoilor pe care le avem și ne va ridica în armonia bunății și priceperii sale, acolo de unde vîrtejii vremii ne-au aruncat.

FLOREA NECULA

Cenușa morților creiază patria.

Lemartine
Poet francez.

Iarăși Sectanții!...

— Impresii dela o adunare baptistă —

De mult timp am tot auzit despre sectanți, despre primejdia pe care o înfățișează sectele religioase pentru neamul nostru, despre o ofensivă cu scopul de a înviora sentimentul religios prin „biserică vie” și despre alte lucruri în legătură cu această plagă; dar n'avesem încă prilejul să văd pe sectanți la lucru.

Zilele trecute i-am întîlnit în drumul meu. Către sfîrșitul lui Septembrie, am venit ca nou învățător în com. Poplaca din județul Sibului. Întîmplarea a făcut să-mi găsesc gazdă la o mică depărtare de casa de rugăciuni a baptiștilor — „pocăiților” — de aici, însă fără să știu despre această vecinătate.

Auzind într-o seară cîntînd mai multă lume, într-una din casele vecine, m'am interesat să aflui cine-s cîntăreji; și am fost lămurit: „Cîntă pocăiții”. Aceste cuvinte mi-au readus în minte toate cunoștințele din școală privitoare la acești „rătăciți” cum li numea preotul nostru în ora de religie. Un sentiment de curiozitate m'a îndemnat să mă apropii de casa lor de rugăciuni, mai ales că mi se dădea prilejul să văd, să cunosc, un nou fel de „credincioși”. Am intrat și... i-am găsit rugîndu-se în genunchiați.

Am ingenuchiat și eu, ca să nu am aerul că țin să le jig-nesc sentimentele. Se rugau într-un chip ciudat: spuneau unul câte unul dintre ei o rugăciune, din memorie, pe care o încheia cu: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh. Amin”. „Amin”, răspundeau cu toții, dar nu făceau cruce.

Casa lor de rugăciune, o casă ca toate casele, are două rînduri de scaune lungi. Pe-un rînd stau bărbații; iar pe altul, femeile. În față se află o catedră cum sunt cele dela școli; pe catedră se dă niște cărți de rugăciuni. Pe pereți sunt puse niște precepte cam ca următoarele: „Domnul Iisus e păstorul cel bun”, sau „Domnul Iisus Hristos e lumina cea adevărată”, etc.

După ce-au spus cu toții rugăciunile, s'au sculat și-au început să cetească versete. Acele versete au fost cîntate, în cor, în picioare. După aceea, s'au așezat cu toții pe bănci; unul dintre ei s'a ridicat și-a început să le explice, pe înțelesul lor, cele ce s'au cîntat. La ora 10, seara, s'a terminat „adunarea” după expresia celui ce le explicase versetele.

Cînd am eșit din acea casă, m'am dat în vorbă cu ei și mi-au spus, că mai mare peste ei este... Iisus Hristos. Pe pă-mînt au, însă, niște îngrijitori, pela București și pela Arad, de unde le vin și cărțile.

În comuna Poplaca și să-țuțul din apropiere, Traianei, sunt la vreo 20 de baptiști și baptiste.

La adunările baptiștilor merg și ortodoșii — unii de curiozitate, ca mine; iar alții, cu intenția de-a se familiariza cu ritul cel nou și de a trece în tabăra lor. Ei au adunările lor: Miercuri seara, Sîmbătă seara, și Duminică, și dimineața și seara.

Intr-o oră și ceva, cît am stat la adunarea lor, de gînduri mi-a năpădit sufletul. Mîntea mi-a fugit cu 19 veacuri în urmă. Vedeam luxul administrației romane, pe poeți, pe filosofi, pe generali, pe patricieni, pe pontifici, pe auguri, pe vestale, pe co-

răbieri, pe negustori, pe ar-tiști, pe judecători, pe țărani și pe robi.

Vedeam întreaga mașinărie a marelui imperiu în perfecta ei alcătuire și în plină mișcare. Cît de mareț tabloul: acest Stat roman, văzut din depărtae!... Dar... într'un colț al acestui imperiu apare „Cineva”. Nu e luat în seamă de puternicii zilei, căci eră îmbrăcat în haine simple și nu-i plăcea să strîngă bogății pămîntesti. Acel „Cineva”, care n'a învățat nici poezia și nici filosofia, dar care eră un învățător ambulant al ro-bilor, al săracilor și umiliților din provincia în care trăia, a fost — fără să-și fi dat contimporanii săi cu socoteala — prin ideile pe care le-a răspîndit, surpătorul admirabilului Stat roman.

Simplii și umiliții săi urmași, prin zelul, prin abnegația și prin curajul cu care au luptat împotriva lipsurilor și greutăților vieții, și-au înmulțit în atât de mare și pu-ternic număr aderenții, încât, orice putere a întrebun-înțai, i-a fost cu neputință administrației romane să se mai restabilească.

Nu știu de ce, dar s'a făcut în mintea mea o apropiere între simplii, ignoranții dar fanaticii credincioși ai lui Cristos din primele veacuri ale creștinismului și între simplii, ignoranții, dar fanaticii credincioși baptiști de de astăzi.

Noi, intelectualii de orice fel, — dela mine, simplul învățător de sat și până la auguștii pontifici ai intell-igienții, — trecem aproape fără să observăm pe acești umiliți, dar îndărjiți apărători ai convingerilor lor. Ne plimbăm ca și patricienii și pontificii romani, cu aere foarte liniș-tite, și nu ne dăm seama de primejdia ce ne așteaptă.

Acum sunt pușini, o cantitate aproape neglijabilă, dar duceți-vă cu mintea în viitor! Ce va fi, cînd fiii acestora și fiii fiilor acestora, înmulțiți din zi în zi, se vor duce la școlile înalte — pe cari nu li le putem refuza pe baza libertății cultelor — și vor veni ca predicatori, în satele lor?!

Cei datori să ia aminte, să bage bine de seamă!...

Stan A. Ionescu

STĂPÂN BUN

(FABULĂ)

de VASILE MILITARU

Măgarul eră mare moșier
Și, ca atare, putred de bogat,
Cum alți măgari nu prea erau sub cer —
Iar la conacu-i, nobilul boer
Avea nevoie de-un argat.

Fîind însă, din firea lui, avar,
Nu nu eră pe lume alt măgar, —
Plătea la slugi atîta de puțin
Sau, mai curat, nu le plătea nimic
Și, de argați, măgarul meu blajin,
Mereu avea nevoie, precum zic...

Dar, într'o zi de Primăvară 'n toi,
Măgarul a chemat pe un cotoi
Și i-a propus să intre 'n slujba lui:

— La mine, muncă grea, băete, nu'i...
Atîta ai: să mi îngrijești de pui,
Să mi vezi de porci, de capre și de vaci,
S'aduci dovleci dela bostană 'n saci
Și'ncolo mai nimica n'o să faci...
De dimineață, altă treabă n'ai:
Adăpi cireada toată, trași pe cai,
Un car de lemne pentru foc îmi tai
Și'ncolo țoată ziua poți să stai...
Pe la nămiezi,
Aduci trifoi la capre și la iezi,
Vre-o zece bolovani de sare mai pisezi
Și, după asta, toată ziua zezi...
Pe seară, alte sarcini nu'i incumb:
Imi bați o chilă-două de porumb
Și dormi, pe urmă, toată noaptea, — plumb...
Iar ca simbrie, ține minte bine,
Eu vreascuri de la ține n'o să ard...
Îți dau și sufletul din mine:
Ai apă, cîntă vrei; mușchi verde, sîmburi de mîslina
Și vrăbiile toate de pe gard...

Cotoiul a clipit șiret din gene
Și i-a răspuns și el, cîscînd a lene:

— Ar fi să mi fie mîntea încă pruncă
De-ași zice că această e grea muncă,
Dar de simbrie, de, ce pot să zic?!

Ași asculta de-o veche zicătoare,
Ce mi-a fost spus'o bietul meu bunis,
Și de-aia n'alerg după leafă mare...
Mă mulțumesc cu lucră de nimic:
Decât să mi dai, pe gard, atîtea vrăbi,
Mai bine UNA dă mi, dar dă-mi-o 'n ghiare.

Sătencele noastre și știința de carte

O șezătoare în Holod (Jud. Bihor)

Ca în totdeauna, și în seara aceea, câteva femei se adunară la Tița Flonții, unde locdește învățătoarea, „domnișoara”, care-i foarte îndrăgita și ascultată de săteni.

Era șezătoare 1). Femeile își aduseseră câte o cusătură, ori furca de tors, și-și făceau de lucru. Între ac și furcă se strecurau glume, câte un cântec două, câte o vorbă despre nevoile casei, și vremea trecea ca de obicei.

Pe aproape de sfîrșitul șezătorii, cînd femeile erau gata de plecare, intră rana 2) Nuța, cu o scrisoare în mîna. Pe scrisoare, urme de lacrimi.

— „Sara bună, dea Dumnezău! Dragă Tița, unde-i buna noastră învățătoare?” întreabă ea grăbită, fără a mai aștepta răspuns la bună seara ei.

— „Mi se pare, că-i pe la școală; da'ce ai cu dumnezei?”

— „Iată, dragile mele: mi-a venit o carte 3) dela fecioru-meu Toader, care-i cîntană 4) la Abrud. Acuma, eu nu știu cîtu un rînd, măcar că aci s'cuvintele lui, să-rau... Și am venit, să rog pe domnișoara noastră cea bună să mi-o citească; știu că mi-o citește fără plată... Că tare-i bună și nu cere să-i fac nici o treabă, pentru atîta lucru... cum cer alți „profesori”, în alte sate.

— „Bine ai făcut. Zezi cola, că trebuie să vină și „domnișoara”.

Nana Nuța zezu.
Și vorba femeilor merse mai departe. După ce mai descurară pe Nuța despre necazurile ei, prinsră a-și da cu socoteala: cât de greu e cuiva care nu știe carte și că, de aceea, și sunt socotite femeile mai proaste de cât bărbații, mai cu seama ale mai în vîrstă, că nu se țin să învețe nici atîta slovă, câte le trebuie să deslușească o carte, venită dela frați, dela bărbați, ori dela feciori.

— „Vezi, de aia, trebuie să ținem și fetole la carte; să învețe câte trebuie” — își dădu cu părerea nana Maria.

— „Nu, ca să se facă toate profesoare ori doctore, că nu s'a poate să ajungă toate numai „domnișoare” pe la școli” — zise alta.

— „Nici vorbă, — adaogă su-rata dîntăi, — nu pot fi numai „domni” și „domnișoare”. Într'o țară; numai să știe și bițele fote ceti, că apoi s'ar deștepta ele mai mult...

— Imi cetia bărbatu-meu, într'o gazetă, — zise una — că sunt alte țării, unde toată lumea știe carte, de-s unii țărani grozav de învățați; da, zice, că nu vor s'a-jungă toți domni mari, numai că și țin satele lor de s' mai mîndro și mai curate ca orașele...

Veni vorba, după aceea, despre învățătoarea adusă din vechiul regat.

Domnișoara Cristescu a adus în satul acesta nădejdi mari.

Suratele, adunate la clacă, avură pentru îndrumătoarea tinerelor vîlăstare, numai cuvinte de laudă: „Suflet bun...” „tare cum se cade...” „dă bună creștere copiilor, mai cu seamă fetelor, pe cari le învăță la cusături românești...” „îndrăgește copiii și de câte ori vine de acasă, le aduce cărți și lucruri de școală...” „cînd vorbește la zile mari, spune lucruri bune, gîndește frumos, despre datoriile omului către el însuși, către ai lui, către țară și către neam...”

De altminteri, întocmai cum gîndește tot satul.

Era în vorba femeilor, — care se vedea că-i pornită dincoace curate, cu dragoste și cu recunoștință, — atîta putere de înțelegere și atîta convingere, că e un fericit prilej pentru fete să învețe carte cu o învățătoare așa de bună, că nici

omul cel mai nemulțumit din fire n'ar fi putut avea o clipă de in-doială în privința gîndului lor bun.

Cătau să se convingă unele pe altele că au întru totul dreptate, cînd ușa se deschise iar; și intră domnișoara Cristescu.

Cuviincoase, însă cu prietenoasă voce bună, suratele se sculară în picioare.

După câteva vorbe de bîn gîsit, învățătoarea luă mai de o parte pe nana Nuța și-i desluși cartea dela Toader, care-i dădea vesti bune despre el.

Mulțumită, nana Nuța se ridică să plece și odată cu ea, plecară și celelalte femei. În pragul porții celei dîntăi, ele mai sfătuiră despre nevoia de știință de carte pe care o au și femeile, ca și bărbații. Și, de bună seamă, unele dintre sfă-teasole acestea au și visat, peste noapte, că citeau și deslușeau scrisori și învățături mari.

Alexandru Văcărescu

Cultul Patriei

La mormîntul soldatului necunoscut

Sunt multe drumurile omului în spre mai bine. Printre ele este munca rînduită. Să lucreze fie-care la ce se pricepe. Și să stă-ruiască în muncă. Cîntea să-i fie călăuză vecinică. Dreptatea să îl lumineze. Să zmulgă buruiama răului din cîmpul binelui. Și a-cesta s'o facă nu cu viclenia asprime a fariseilor, ci cu des-chisa bunătațe a lui Christos. Iar în toate căile sale întru bine, să fie iubirea de patrie și neam. Și în iubirea de patrie și neam, să fie toate căile sale întru bine. Căci într'o comună ca aceasta își află omul fericirea. În ea este adevărul. Nu este suflet curat fără dragostea de patrie și neam. Și nu este dragostea de patrie și neam fără suflet curat.

Dar acest adevăr trebuie vestit mult, cu vorba și cu fapta, ca să pătrundă adînc în inimile noastre. În acest gînd să fim noi toți Români una. Sfîntă să fie unirea noastră. Nici o ambiție să nu încerce s'o sfărîme. De aceea, s'au strîns mai mulți români anul trecut și au întemeiat asociația „Cultul Patriei”. Tînta ei este să ridice, până la sfințenie, dragostea de patrie și neam, și s'o sădească așa în suflete curate. Și se împlinescă un an cum dăa de întemeierea ei. Și cu acest prilej ea aduce Domnului mulțumiri pentru trecut și rugă pentru viitor. Iar ca un semn al mulțumirei și al rugei sale, ea aprinde în ziua de Duminică 30 Octom-brie, o candelă cu foc nestins la mormîntul soldatului necunoscut.

Dar este în acest semn un tîlc. În mormîntul soldatului necu-noscut, noi vedem un suflet ne-prihănit, căci este jertfit pentru patrie și neam. Și mergem la el îngenuchinind ca înaintea altaru-lui. De acolo noi luăm împărtă-șania înaltei învățături. Lege le este sufletelor curate, dragostea de patrie și neam. Iar iubirea de patrie și neam este o floare scumpă. Ea nu rărare în orice inimă. Ci ea crește în inimile curate.

Marin Ștefănescu

Profesor Universitar

Președ. Asoc. „Cultul Patriei”

1) Șezătoare este în București, Strada Cobălcescu No. 2. A.

2) Suflet bun... „tare cum se cade”... „dă bună creștere copiilor, mai cu seamă fetelor, pe cari le învăță la cusături românești...” „îndrăgește copiii și de câte ori vine de acasă, le aduce cărți și lucruri de școală...” „cînd vorbește la zile mari, spune lucruri bune, gîndește frumos, despre datoriile omului către el însuși, către ai lui, către țară și către neam...”

3) Suflet bun... „tare cum se cade”... „dă bună creștere copiilor, mai cu seamă fetelor, pe cari le învăță la cusături românești...” „îndrăgește copiii și de câte ori vine de acasă, le aduce cărți și lucruri de școală...” „cînd vorbește la zile mari, spune lucruri bune, gîndește frumos, despre datoriile omului către el însuși, către ai lui, către țară și către neam...”

4) Cîntană (în Ardeal, Banat și Bucovina) — soldat.

An cheltuit pentru bă-utură într'un singur an, în 1924:

Comuna Burdujeni	3,098,000 lei
„ Bucucea	2,729,306
„ Salcea	1,034,815
„ Sîmbitoca	762,160
„ Dumbăveni	2,831,589
în total	10,455,879 lei

(Dintr'o broșură, publicată de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei).

Prețul băuturilor spiri-toase, băute la noi în țară într'un an, depășește suma de 16 miliarde lei, ceea ce înseamnă că jumătate din venitul poporului ro-mân e băut.

(Dintr'un memoriu înaintat luna trecută, de către societatea „Temperanța”, Ministerului de fi-nanțe).

1) Șezătoare — clacă — adunare la lucru și la vorbă, pentru trecere de vreme cu folos.
2) Nana — tață — lele — leică.
3) Carte — scrisoare.
4) Cîntană (în Ardeal, Banat și Bucovina) — soldat.

IOAN ATHANASIU

(1868—1926)

Marii noștri dispăruți

Viața noastră de toate zilele—obiceiurile de a auzi mereu vorbindu-se mai mult despre meritele reale ori închipuite, ale oamenilor politici,—ne face pe mulți dintre noi să credem, că singurii oameni de seamă, cu cari țara și neamul se pot mândri, ar fi, într'adevăr, numai aceștia.

Cel mult mai cunoaștem, ca oameni însemnați pe câmpia dintre clasicele literaturii noastre și, întâmplător, dar foarte nesigur, pe unii dintre scriitorii de astăzi: prozatori, ajuși la mare faimă fără multă trudă, și poeți de a șaptea mână, cărora—in pomina noastră de a afirma că-i cunoaștem și-i prețuim—le atribuim adeseori lucruri pe cari încă nu s'au gândit să le scrie.

Cât despre marii oameni de știință, pe cari i-am avut sau îi avem încă—despre acei oameni, cari au purtat glorios, peste zeci de hotare, numele de român și faima puterii de înțelegere și de muncă creatoare a românului, înaintea aproape a tuturor oamenilor politici pe cari îi adorăm azi, și cu mult înaintea scriitorilor și artiștilor noștri—, suntem nespus de puțini la număr cei cari îi cunoaștem și ne putem da seama intrucât Neamul românesc le datorăște puterile de avânt și prestigiu de cari el se bucură.

În fericele cazuri—vorbind despre mulțimea neștiutoare de ajuns—întâmplător doar, auzindu-le în treacăt, îi rămân în minte, unele nume de seamă dintr'ale acestora, neprecise, nesigure, nesufletește de amintirea faptelor pozitive cari le hotărăsc însemnătatea.

Și totuși, mult datorăște un neam oamenilor lui de știință!... Neamul nostru a dat nu numai țării, ci lumii, oameni de știință, cu puteri de pătrundere, de cercetare, de chibzuință și de înfăptuire, cari pot face mare cinste oricărei țări, oricărui neam și pe cari lumea înaintată în civilizație, i-a pus și-i socotește printre cei mai mari ai săi. Contribuțiile în largă măsură, la descoperirea multor mari adevăruri științifice și la a multor metode de cercetare, deci la înaintarea științelor, aceste mândre și puternice vlăstare ale Neamului românesc, a aceste puteri iscoditoare zămislite de sufletul românesc, resfrâng, ca valori de lumină înviorătoare, gloria lor bine meritată, asupra întregului neam și fac ca neamul să fie socotit neam de națide în mersul spre mai bine al lumii.

Unul dintre acești fruntași în fruntea științelor, una dintre inteligențele cele mai strălucitoare ale latinității, a fost și al nostru Ioan Athanasiu, marele fiziolog, pe care noi și lumea întreagă, am avut durerea să-l pierdem acum un an.

Născut în Sascut (Putna) la 27 Aprilie 1868, a făcut școala primară în satul său, iar studiile secundare în orașul Bacău. A urmat apoi cursurile Școlii Superioare de medicină veterinară, care i-a dat titlul de medic veterinar în 1891.

Dar marile lui aptitudini de muncă pe tărâmul științii, îl destinaseră pe Ioan Athanasiu unei chemări mult mai înalte de cât aceea a postului de medic veterinar dintr'un modest oraș de provincie. După ce stă puțin timp ca medic veterinar al orașului Constanța, trece ca șef de lucrări la catedra de chirurgie a Școlii superioare de medicină veterinară. Puțin mai târziu, obține, prin concurs, o bursă pentru studii și pleacă în străinătate, să se specializeze în istologie și fiziologie. Pleacă și face studii strălucite în Franța și Germania în cele mai vestite laboratoare: în laboratorul de fiziologie al lui

Charles Richet de la Facultatea de medicină din Paris, în laboratorul lui Mathias Duval de la College de France, în cel de fiziologie al lui Pflüger de la Universitatea din Bonn.

Cercetările și opiniile științifice ale consăgeanului nostru Athanasiu ajung faimoase. Marii savanți ai lumii îi măturăse admirația, stima și prietenia lor; între alții, Richet, Marey, Gley, Langlois, Berthelot și socotesc, văd în el un egal, de ale cărei lucrări în seamă în mersul lucrărilor lor. În 1902, pe temeiul lucrărilor sale, e chemat la colaborare cu marele Marey, în postul de sub director al Institutului internațional de fiziologie din Paris, unde lucrează până în 1905, când e chemat în țară.

La Facultatea de științe din București, devenise vacantă catedra de fiziologie, prin moartea bunului profesor Vitcu. Ministrul de pe atunci al școlilor—un alt mare om de știință cu mare faimă în străinătate, Spiru Haret—, spre a scăpa de cereri stăruitoare, care nu'l mulțumiau, s'a adresat cătorva mari specialiști ai străinătății și le-a cerut părerea asupra celui mai bun alegeri, pe care el ar putea-o face, pentru catedra de fiziologie, dintre oamenii noștri de specialitate din acea vreme; răspunsurile primite au rămas de pomina ele vădind prețul pe care îl pune lumea de știință străină pe oamenii noștri de știință ești în viață. Trei din acele răspunsuri dovedesc tot ce e de dovedit.

Marey, directorul Institutului internațional de fiziologie, a răspuns: „Imi pare rău, că va trebui să renunț la cel mai prețios colaborator al meu, dar așa putea să vă propun pe altcineva de cât pe Ioan Athanasiu?”

Charles Richet: „Dacă eu aș fi în drept să recomand pe cineva, pe succesorul meu la catedra pe care o ocup, aș recomanda fără ezitare pe Ioan Athanasiu al Dvs. E cea mai bună alegere, pe care aveți fericeala să o puteți face?”

Ramon y Cajal, unul dintre cei mai mari oameni de știință ai Spaniei și mare autoritate pentru toată lumea științifică în specialitatea aceasta a răspuns prietenoși întrebare: „Când dvs. aveți o om de specialitate, de însemnătatea lui Ioan Athanasiu, mă credeți necesar să cunoașteți părerea altora asupra celui mai indicat alegeri pe care o puteți face?”

Numirea a fost făcută cu toată graba, intru cât răspunsurile erau chiar cele așteptate de Haret. Si de atunci, Ioan Athanasiu a ocupat până la moarte, cele două catedre: pe cea de fiziologie de la Facultatea de științe și pe cea de istologie și fiziologie la Școala superioară de medicină veterinară.

Ca profesor, acest mare om de știință a fost un profesor, care a servit și poate servi de pildă altora și deacum înainte: conștiințios, sever, drept; călăuză neobosită pe tărâmul științei, și mereu îndemnatore la muncă, dar și părinte sufletesc, fără prihană, al elevilor lui.

Ca bun român, a fost unul dintre cei cari, prin autoritatea morală și prin atitudinea energică din zilele de nehotărâre, a făcut să ajungem la întregirea țării și neamului. După război, când și-a văzut împlinită o parte a visului său, tot visul lui în ce privește înălțarea și propășirea Neamului românesc, l-a tâlmăcit în „Renașterea română”, una dintre cele mai serioase și mai bine inspirate și documentate reviste din câte au apărut, în primii ani ai păcii:

o lămurire mereu; dar la lămurirea deplină, la „deslegarea întregii taină” n'au ajuns încă, și nici nu se poate spune când vor ajunge.

Sub înrămurarea vremurilor și a împrăjărilor, ce trec peste dorințele și voințele oamenilor, în mersul popoarelor pe drumurile

Dintre lucrările sale științifice ar fi de prisos să amintim aici altele, afară de două cari interesează vitalitatea neamului: una cu privire la alimentarea și puterea de muncă a mușchilor și alta cu privire la iluziile și primejdiile alcoolizării. Câtă însemnătate au celelalte e ușor de închipuit din tot ce am spus până aci.

La 20 Iunie, s'a împlinit anul de când Ioan Athanasiu a murit,

cu părerea de rău că nu poate lua parte mai multă la munca pentru înaintarea științei și la fruda pentru ridicarea neamului său, pe care l-a iubit și a căutat să'l lumineze.

Ca Ioan Athanasiu știința românească are și alți apostoli, care măresc bunul nume al neamului românesc, și se cuvine să ne fie cunoscuți tuturor.

I. Ș. - CERNAȚEANU.

De-ale cooperatie

Cooperativa, toiaș de izbândă

De pe întinsul țării, gazetele ne aduc vestea zilnică, despre neamurata înființare de noi cooperative. Se înmulțesc mereu cooperativele gospodărești, cum sunt cele de producție și de vânzare în comune, și cooperativele de credit, băncile populare, acele așezăminte modeste cărora o datorită, în cea mai mare parte, înstărire țărânilor noastre. Faptul acesta trebuie să ne bucure: cu cât cooperativa se va impune mai mult, cu atât va putea să lupte mai cu spor cu încercările de surpare și cu loviturile de tot felul pe cari i le dau vrășmași ei firești, cămătari de tot felul.

Suntem la răserucea drumurilor cari duc spre bine și spre rău; trebuie, deci, să înțelegem, spre folosul nostru al tuturor, că bucuria mare a vrednicilor gospodării agricole și răsplata dreaptă a muncii noastre nu le poate aduce, de cât numai și numai cooperativa.

Gândul, prin urmare, să ne fie spre lăcașul gospodăresc, care-i cooperativa; nădeidea să ne fie în priceperea și în puterea de bună îndrumare pe care ni le dă. Cooperativa, după felurile ei

chirurgii de finanțare, ne înlesnește economisirea banului; ne înlesnește înlăturarea speculei prin vânzarea — aproape pe preț de cost — a lucrurilor de cari avem trebuință în gospodăriile noastre; ne înlesnește vânzarea, cu preț bun, a cerealelor pe cari le recoltăm, după munca grea a câmpului; ne înlesnește pregătirea gospodăriilor pentru muncă mai rodnică. Și, potrivit bunei ei stări, cooperativa ne mai înlesnește ajutorarea copiilor noștri și a copiilor săraci dela sate, să luvețe carte, mai cu seamă să învețe cartea de care au nevoie spre a învăța cu rost meseriile de cari țara are nevoie.

Cu însușirile bune, moștenite din strămoși, noi, Români, mergem spre un viitor de seamă; între alte datorii, pe cari le avem față de noi înși-ne și de aceasta: să înțelegem cât de mare putere e cooperativa, ce înseamnă o cooperativă și ce trebuie să facem spre a întâi această mișcare economică.

Pentru toate popoarele cari se găsească în starea noastră și chiar și mai bine, cooperativa e toiaș de sprinț, pe drumul care duce la izbândă.

C. Georgescu-Obrejia

Știința pentru toți

E cu puțință cojirea grâului?

O veche problemă, la a cărei deslegare a ajuns, acum de curând, un inginer italian, Luigi Negro.

Toți agronomii de pretutindeni credeau până acum, și cei mai mulți cred încă și astăzi, că grâul nu poate fi cojit intrucât coaja grâului — pericarpul — nu poate fi deslipit în nici un chip. Nici una dintre încercările de cojire n'a izbutit; cel mult se a-jungea la zgărierarea boabelor de grâ și la pierderea unei părți din făina ce s'ar fi putut scoate.

Încercările în direcția aceasta au continuat, totuși. Erau prea însemnate pierderile din valoarea comercială a grâului, spre a putea lăsa pe specialiștii porniți în această direcție să se remaneze. Până acum, pericarpul era dat ca hrană la animale și chiar în ferul acesta nu folosea, celuloza nefiind asimilabilă.

În sfârșit, în timpul războiului, inginerul Luigi Negro, neobosit în cercetările lui, a găsit mijlocul să deslipească complet pericarpul de miezul boabei de grâ, fără nici o pierdere. Cu procedeul descoperit de acest inginer, se face o economie foarte însemnată, putând să fie folosită o parte de 90 la sută din grâ, nu numai 80 la sută ca până acum. Totdeauna, a folosit și pericarpul (coaja), care reprezintă alte 5 părți la

sută, producătoare de venit; din else poate scoate mătasa artificială și materii colorante.

După calculele făcute, cu noul mijloc de decorticare, Italia care consumă anual 700.000 vagoane grâ, va avea o economie de peste 100.000 vagoane, plus 35.000 vagoane de celuloză care va fi întrebuințată în industria italiană. Se știe că Italia importă toată celuloza, de care are nevoie industria ei.

Pentru România care este țară exportatoare de grâ, acest procedeu de cojire a grâului va avea o deosebită însemnătate. Pe lângă câștigul de peste 100 mii vagoane anual, realizabil astfel, grâul, pe care l-am exportat ar avea cu totul alt preț intrucât va fi cu desăvârșire curat, după ce i se scoate coaja.

Un alt câștig va fi în faptul că grâul cojit, chiar dacă stă la umezeală, nu încolțește și nici nu se strică. Afară de asta, pot rămâne 40.000 vagoane de celuloză, care singure ar reprezenta cel puțin 200—300 milioane lei anual.

Prin urmare, iată o descoperire științifică, pe urma căreia agricultura va avea foarte mult de câștigat. Deci, vom avea de câștigat foarte mult și noi, mai cu seamă dacă vom ajunge să înfăptuim și standardizarea cerealelor.

— C. —

Muncă-Gospodărie

CUM PUTEM MARI RECOLTELE NOASTRE DE CEREALE

de ERNEST GRINȚESCU
Inginier consilier agronom
Subdirector general al învățământului agricol.

III

De sămânță depinde în mare parte valoarea recoltelor noastre și am arătat, în numărul trecut, ce foloase avem dacă ne procurăm selecționată, inoblată așa că din an în an să moștenescă numai calitățile bune ale strămoșilor ei.

Astăzi mă voi ocupa de puțință de a produce semințe bune, adică de a selecționa sămânța, chiar noi înșine.

Și, într'un fel, procedeul acesta

neghină, mazărice, pietricele, pământ, etc.

Voi arăta prin urmare, cum se curăț sămânța, care se cultivă de obicei în localitate.

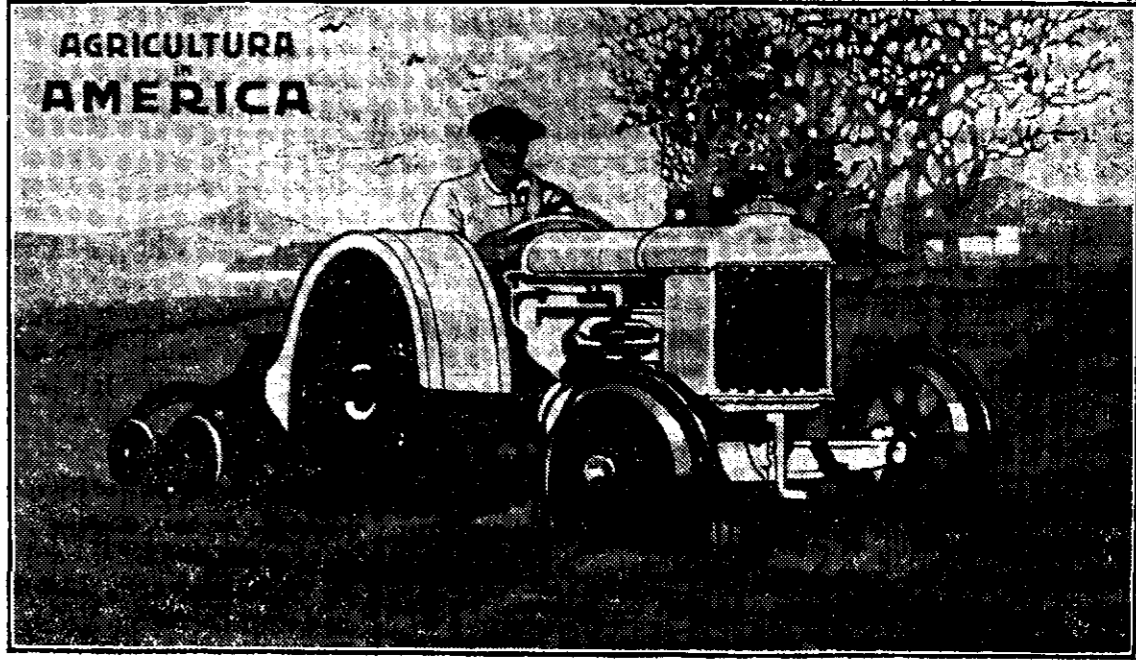
Pentru aceasta se recurge la mașini speciale, ori se poate face lucrarea și cu mijloace de cari dispune micul cultivator, se înțelege mult mai înec.

Așa, de exemplu, iarna, când săteanul și ai lui nu se pot mișca

de curățare care nu se poate ridica la mai mult de 20 lei sută de Kgr.

Cele ce am spus, până aici, se potrivește pentru grâ.

Văzând se poate alege separându-se cel greu de cel ușor, prin afundarea în apă. Pentru aceasta nu ne trebuie decât un vas de lemn, care se găsește la fiecare. Procedeul ușor și foarte bun.

În America, unde agricultura se face cu mult mai bine ca la noi, se dă o importanță deosebită mașinelor agricole, așa că munca omului este simțitor redusă.

este cel mai recomandabil, căci o sămânță străină nu e deprinsă cu condițiile atmosferice ale localității noastre, nici cu boalele ce bătute localitatea de obicei. E ca un animal dus dintr'o climă în alta, dintr'o regiune în alta, cum s'au văzut oi, cai și alte animale cari s'au pipernicit și s'au pierdut, pentru că nu erau deprinși cu clima.

Tot așa e și cu sămânța. Trebuie mai mult timp ea să se deprindă cu clima localității. — De aceea se aud des vorbele: „Iau sămânță din apropiere, că-i prieste mai bine”.

Sămânța noastră din localitate e deprinsă cu clima și cu boalele ei, dacă ne îndreptăm atenția spre ea, suntem mai câștigați.

Doau lucruri putem urmări când e vorba de sămânță:

1. selecționarea ei adică îmbunătățirea, inobilara ei prin mijloace științifice și 2, curățirea ei.

Dacă prima lucrare cere învătătură multă, atenție și timp, a doua se poate face într'un singur an sau cel mult doi, cu puțină știință, dar de sigur, cu multă bună voință.

Conducătorii destinelor plugărești ale țării ar fi mulțumiți ca, deocamdată, să se înfăptuiască cu rigoro și perseverență lucrarea de curățire a seminței pe care o avem, și apoi să trecem la pretențioasă inobilară ei, prin ajutorul științei.

Lucrarea aceasta de curățire este foarte necesară, pentru că astăzi am ajuns să avem în grâțele noastre până la 40% corpuri străine, printre cari oțăm: alte cereale, mai ales secara dacă e vorba de sămânță de grâ, ierburii,

din casă, sau n'au ce face pe afară, n'ar da o bună întrebuințare timpului, dacă ar alege bob cu bob câte-o duble de sămânță, așa cum se alege grâul de colivă? Cultivatorul ar avea asigurată sămânță curată pentru un pogon, iar din al doilea an tot grâul său va fi o frumusețe; ba ar da și altora, cari se miră că „seamnă grâ și iese seacă”. Afirmația e exactă, pentru că grâul lor, nefiind ales seacă'i copoșește și tarlăua pare că n'ar mai avea grâ de loc.

Alesul cu mașinile, deși nu este așa de perfect ca alegerea bob cu bob, totuși are marele bine că se face repede și cu puțină muncă. Cu ajutorul mașinelor sămânța iese curată, despărțindu-se de pleavă, praț, paie, seacă, ovăz, neghină, mazărice, boabe sparte și alte corpuri străine.

Pentru aceasta, se întrebuințează, vânturătoarele, și trioarele. Vânturătoarele servesc să curețe sămânța de pleavă, paie, pământ și semințe de burieni; iar trioarele ajută să se alegă boabele cele mai frumoase de grâ despărțindu-le de seacă, ovăz, mazărice, neghină, de boabele sece și de celelalte semințe de burieni.

Curățirea cu mașinile trebuie făcută când cultivatorul n'are altceva de făcut, pe timpuri de ploaie, se înțelege sub adăpost; și, să știe bine săteanul, că timpul trece cu vânturatul și trieratul seminței, e un timp bine plătit la recoltă.

Greutatea cea mare e procurarea acestor mașini, cari sunt scumpe. Pentru aceasta e nevoie ori de întovărășirea cultivatorilor, pentru cumpărarea mașinelor în comun, ori de înzestrare de către Stat a fie cărei comune, cu câte cel puțin un trier și o vânturătoare. Sătenii să platească o taxă

Cheltuielile făcute pentru alegerea de sămânță în felul de mai sus se scot cu prisosință, prin sporirea de producție. Astfel s'a constatat, că sămânța aleasă de corpuri streine și brobonată (plină), poate spori producția cu o sută de kilograme. Un spor de 10—12 mii lei la hectar nu e de ispodat. El poate ajuta ca să-și facă fiecare sătean, în câțiva ani, un trier și o vânturătoare.

În numărul viitor voi arăta cari sunt procedeele selecționii practice și științifice.

O statistică a cărții

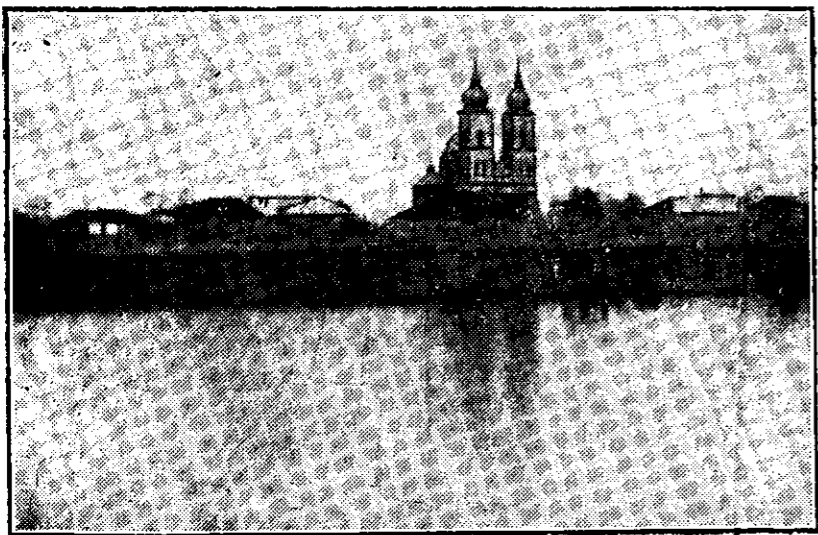
Numărul cărților tipărite de diferite țări, anual, pentru popor și copii. — Biroul de control al producției internaționale a cărții, a dat publicității, săptămânile trecute interesante date asupra producției cărților din lumea întreagă, din cari reiese că Olanda este cea dintâi țară în privința cărților de învățatură pentru popor, la sută din producția totală a publicațiilor. După vin; Ungaria și Italia cu 6 la sută; America cu 4 la sută; Germania, Elveția și Cehoslovacia cu 3 la sută; iar Franța cu 2 la sută.

În ce privește cărțile pentru copii, tot Olanda stă în locul întâiu cu 9 la sută din producția totală. Al doilea loc îl ocupă Anglia și Norvegia cu câte 7 la sută; vin apoi la rând: America Elveția și Cehoslovacia cu 5 la sută; și, în sfârșit, Germania, cu 4 la sută.

Iar cu privire la cărțile religioase, de asemenea, tot Olanda ocupă locul de frunte cu 10 la sută. Urmează: America, Germania și Danemarca câte 8 la sută; Norvegia și Franța cu câte 7 la sută; Anglia 6 la sută; Spania 5 la sută.

Statistica în chestiune nu pomenește nimic despre România.

Colțuri de țară

CHILIA VECHIE

de D. I. DOGARU

— Fragmente dintr'o monografie cu același titlu. —

Popoarele, după firea lor și potrivit împrejurărilor, și-au avut drumuri, pe cari înaintea, treptat. Trecentul lor depărtat? O taină pe care arheologia și istoria, întemeiate pe elocvența ruinelor din vechi așezări omenești, pe cacace au lăsat scris oamenii altor vremuri și pe interpretarea tradițiilor,

o lămurire mereu; dar la lămurirea deplină, la „deslegarea întregii taină” n'au ajuns încă, și nici nu se poate spune când vor ajunge.

Sub înrămurarea vremurilor și a împrăjărilor, ce trec peste dorințele și voințele oamenilor, în mersul popoarelor pe drumurile

vieții și în rosturile lor de viață se săvârșesc prefaceri, adeseori uimitoare. Când privim înapoi, unele dintre lucrurile întâmplate par din țările povestii, și totuși lucrurile s'au petrecut adevărat; trudindu-ne să ni-le lămurim, lămurim în aceeași vreme, legătura noastră, a celor de azi, cu cei cari au trăit cu sute și mii de ani înaintea noastră și cu firea și așezările lor.

De aceea, cele două principale științe lămuritoare ale vremurilor cari au fost, arheologia și istoria, cea din urmă sprjănuindu-se pe cea dintâi, își continuă și trebuie să-și continue cercetările, fără întrerupere.

Orice lucru în lumea asta trece prin trei faze: nașterea, progresul și apogeul, decadența și moartea. Așezările omenești sunt supuse aceluorși legi. Și astfel se poate, ca ruinele așezărilor din vremuri depărtate să grăiască și să ne spună, în unele privințe, mult mai mult de cât s'aua cărților.

Țara ne e plină de ruine, mult grăitoare despre trecut; ele grăiesc despre vremuri de glorie, și și despre vremuri de străștie; ele lămuresc și pot lămurii încă, odată cu unele dintre faptele și lucrurile uitate, legături de obârșie și legături—din voacuri de trudă și de suferință comune—cu frații

noștri din toate ținuturile locuite de români; ele ne fac să înțelegem mai bine vremurile de odinioară și pricinile împrejurărilor perindate, ca și nevoia păstrării, azi și în viitor, a unei de neînvinș unități sufletesti și de năzuințe.

Ce-a fost Chilia, în alte vremuri, și ce e astăzi... Se văd încă, din vechile ei așezări, urme ale unor zile de glorie și de viață puternică, urme ce înfățișează — puterea acci cari nu le pot pătrunde însemnătatea — o taină adâncă. Vremurile au săvârșit și aci prefaceri mari. De priviști înapoi numai cu o sută de ani, câte prilejuri de amintiri!...

De câte ori n'auzi câte un localnic, la găsirea vreunei rămășițe ascunse în pământ, exclamând: „Ehei!... De pe timpul Turcilor.”

Chilia veche păstrează numai numele vestitului orașel, ce-a fost odată. Numai numele a mai rămas din vechea așezare, ce nu mai este. Pe când celelalte guri ale Dunării nu erau folosite pentru navigație, singur brațul Chilia ținea punctul de seamă, ca port principal.

și se vântura aurul, ca preț al bogățiilor din țară.

Corăbii, cu pânzele lor albe, umpleau locul, cât ținea Dunărea —brațul numit Pârâna—, așteptând descărcarea produselor orientale, vămuriere și încercare, după aceea, cu produse românești.

Comerțul era în floare; și Chilia, un punct principal pentru dezvoltarea economică a țării.

De aci, din această pricină, lupte crâncene, pentru păstrarea acestui orașel plin de viață, lupte ce a căror lungă durată a hotărât și tristul lui sfârșit. Osemintele, ce mai răsăr și astăzi când țărâna răstoarnă brazda de pământ, se ivesc ca dovezi, neprăpădite de vremuri, ale frământărilor și luptelor sângeroase ce s'au dat.

Urmele cetății, cu podul de lemn—de peste brațul Tâtaru— de atâta ori refăcut, amintesc vremurile de lupte, când, spre a scăpa de mâcelurile dușmane, oamenii se ascundeau în cetăți, zidite anume.

Când, în vremea lui Ștefan cel mare socotește că-i e greu să păstreze această cetate, care cerea o sumedenie de jertfe, o părăsește, trecând Dunărea, și zidește, pe malul stâng al brațului Chilia, în Basarabia, Chilia nouă, ale cărei ruine se văd și astăzi. Chilia veche rămâne sub Turci, suferind

frământarea deselor lupte ce urmează între ruși și turci.

Puține au fost zilele de pace ale acestei cetăți! Și mari, încercările la cari a fost pusă!

În stăpânirea turcească, ea rămâne ca port foarte însemnat.

Ștefan își întărește Chilia nouă, punând pieptul lui voinic împotriva puhoiului otoman. Apoi, în dorința de a reinsufleți vestita cetate a Chiliei vechi, și spre a neliniști pe turci, cari pusese mâna pe o localitate prea de mare preț, mai năvălește împotriva vrăjmașului.

Războaielor se țin lanț. Vremurile sunt grele și locuitorii, sătui, pribegesc prin alte părți.

Într'un războiu cu rușii, turcii dau foc Chiliei vechi, care arde până în temelii. Locuitorii pornește în pribegie. În locul orașului vestit, se întinde o câmpie goală, plină de bălării, unde lupii hoărăresc în voie.

Multă vreme au stat locurile aceste pustii, până când, în anul 1836, cinci familii—două de ruși și trei de români—trec din Basarabia și-și fac colibe, în apropiere de brațul Chiliai.

Trecerile se înmulțesc, vin și locuitorii din alte părți, și astfel în anul 1878, când rușii ne dau Dobrogea, în schimbul celor trei județe din partea de miază-zii a Basarabiei, Chilia veche se gă-

sește în mare parte refăcută; dar nu pe locul de odinioară, ci așezată pe malul drept al brațului Tâtaru și pe brațul Chiliai...

Zilele frumoase au dispărut de mult.

Acum, Chilia veche doarme mângăiată de gloria trecutului, ori jlește amintirea trăitorilor zile de bogăție și de voie bună.

În apa bătrânei Dunării, se ogîndesc căsuțele tăcute ale tărâului, învăluite în ceața amintirii. Chilia de a'tă dată nu mai este. Măreția ei, de port plin de viață, s'a stins, de când alte localități, așezate mai pricinile geografice, i-au luat înaintea. Rămâne ca ea să trăiască, păstrând cenușa și bogățiile ascunse în pământ.

Apusurile de soare și murmurul Dunării, vrăjind o lume de fapte eroice și tezaure de fericiri pierdute, îi țes legenda și i-o poartă din veac în veac.

Citiți și răspândiți
„Cultura Poporului”

„Întoarce-te în casa ta și povestește câte ți-a făcut ție Dumnezeu”

Duminica a 23-a de după Rusalii

Luce (VIII, 26-39)

Furtuna încetase, ca prin farmec, la glasul Mântuitorului...

Înșind Iisus la uscat, un om din cetate, care avea draconi și de multă vreme în haină nu se îmbracă...

Un om stăpânit de o putere nevăzută, frământat de gânduri neîmămurite, mereu sub puterea unui duh nevăzut...

Mărturisit ai tu vreodată acest lucru? Cercetatu-ți ai sufletul, să vezi care-i partea ta și care-i partea lui Dumnezeu?

Toate ți le-a dat spre folosința ta vremnică, spre bucuria ta și a semenilor tăi...

Noi, nu suntem stăpâniți de dureri neurrate, în felul suferințelor acestui nenorocit...

Grija prea mare de păntecele nostru, necredința noastră, ura împotriva apropielii nu ne ducore ale frământarea sufletului...

Ca în toți anii, solemnitatea deschiderii școlilor s'a făcut printr-o slujbă religioasă...

La glasul lui Iisus, draconi părăsindu-l pe acel biet om și, intrând într-o turmă de porci...

De câte ori, în viața noastră de toate zilele, nu păcătuim față de Dumnezeu, față de aproapele...

Locuitorii din ținutul Gadarenilor auzind cele ce făcuse Mântuitorul, și fiind cuprinși de frică...

Acei oameni, în neștiința lor, fiind pătrunși de frică, mai ales turburați fiind de pierderea porcilor lor...

Iisus ne îndeamnă să înmulțim talanții, însă urmând căile dreptății, căile virtuții și voia lui Dumnezeu...

„Întoarce-te în casa ta și povestește câte ți-a făcut ție Dumnezeu”

O nuntă țărănească la Lupșani (în lalomița)

FOLKLOR

de M. VULPESCU

DUMINICĂ DIMINEAȚA:

La Mireasă

Duminică dimineața, la ora 8, Mirele trimite Miresei toată toaletă ei de mireasă...

— Bună dimineața, Socru mare; bine te-am găsit sănătos!

— Cu toții într-o casă, unde sunt serviți de Pocânzei, cu dulceață, cafea, apă și țuică.

— Bine v'am găsit sănătos!

Când toată această ceremonie s'a sfârșit, și masa este gata să primească mâncarea...

— „Ei, Nune mare, nu dați ordin să aducă și de ale gurii, că nu mai alomecă băutura?”

— „Să v'are!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

dreapta și Nunul în stânga. Se pune pâinea pe masă...

— „Bine te-am găsit sănătos...”

Se bea țuica și se uroază. Tot în acest timp, se împărtășesc stergare Căltunilor...

— „Bine v'am găsit sănătos! Udarea gătelii; mîntuirea tinerilor și dragoste bătrânilor!”

Când toată această ceremonie s'a sfârșit, și masa este gata să primească mâncarea...

— „Ei, Nune mare, nu dați ordin să aducă și de ale gurii, că nu mai alomecă băutura?”

— „Să v'are!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

— „Bă... da mult mai stă la gânduri... Tare mi-e teamă, că până s'o gândi el, altul o să-l aducă din mână?”

— „Haide, mă, împarate, fă ce-i face!”

— „Iată, oameni buni, cu ce și pune el mintea și puterile! Cu niște surcele...”

— „Dar ce vreți, să mănânc cu ele să-mi boesc gura și mâinile?”

— „Mă... da ce neputincios Ginerel!”

CĂRȚI ȘI REVISTE

„Răsăritul”, București, anul al X-lea, Nr. 1. — Zece ani de apariție, pentru o revistă care nu cultivă literatura de suburbie și senzaționalul...

„Tomis pentru popor”. Anul I-II, No. 3. — La Constanța, preotul Gr. Dumitrescu, directorul Episcopiei de acolo...

„Curierul”, București, anul I No. 1. — Direcția cinematografulor „Lipsani” și „Capitol”, cu intenția de a pune în curent pe iubitorii de cinematograf...

„Renasterea”. Craiova, anul VI-lea, No. 9. — Un suflet de viață sănătoasă și cinstită ne aduce aproape fiecare publicație...

„Floarea Soarelui”, București anul I-II, No. 8-9. — În condiții tehnice ireproșabile, lucru atât de greu de îndeplinit azi...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

se îndemni creștinești, apoi pr. Corneliu Grumăzescu, sub a cărui harnică direcțiune apare revista, pr. C. Andrei și alții.

„Curierul”, București, anul I No. 1. — Direcția cinematografulor „Lipsani” și „Capitol”, cu intenția de a pune în curent pe iubitorii de cinematograf...

„Renasterea”. Craiova, anul VI-lea, No. 9. — Un suflet de viață sănătoasă și cinstită ne aduce aproape fiecare publicație...

„Floarea Soarelui”, București anul I-II, No. 8-9. — În condiții tehnice ireproșabile, lucru atât de greu de îndeplinit azi...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

„Căminul”. Revistă creștină pentru familie. — Galați, anul III-lea, Nr. 8. — Societate religioasă-adventismul mai cu seamă...

M. FLORIN

Ioan Măcaș

